

Brønnøy kommune

Ordfører

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
6022 ØSTØ

Vår ref.:

2015/4913-3

Saksbehandler:

Johnny Hanssen, direkte tlf.: 75012003

Dato:

01.03.2016

Høringsuttalelse fra Brønnøy kommune - Forslag til nytt inntektssystem for kommunene

Behandlet i Brønnøy formannskapet 01.03.2016.

Vedtak:

1. Politiske føringer fordrer mer åpen demokratisk prosess: Brønnøy kommune mener at inntektssystemet er en sak av stor betydning for kommunens innbyggere, men kort høringsfrist svekker åpne demokratiske prosesser. Oppdatering av kostnadsnøkklene i inntektssystemet er noe som gjennomføres med jevne mellomrom. Dette er tradisjonelt som statistisk og faglig gjennomgang av hvilke faktorer som påvirker kostandene ved å tilby tjenester, som igjen har betydning for utjevningen mellom kommunene. Denne gangen har kostnadsnøkkelene sterkere politiske føringer enn vanlig. Derfor er det behov for mer demokratisk behandling.

2. Et bedre beslutningsgrunnlag: Brønnøy kommune hadde ønsket seg et mer konkretisert forslag der konsekvensen for den enkelte kommune er synliggjort. Forslaget som nå er på høring er bare et delvis forslag, hvor enkeltelementer er løftet ut og vurdert, men hvor helheten muligens først vil vises i kommuneproposisjonen våren 2016. Det mangler konsekvensberegninger og faglige begrunnelser for flere av endringene. Et nytt inntektssystem for kommunene er så viktig at det bør utredes nærmere i en NOU hvor berørte parter blir invitert til å delta i arbeidet, slik det er gjort tidligere. (J.fr. pkt. 11).

3. Likeverdig tjenestetilbud med god inntektsutjevning: Brønnøy kommune ønsker at inntektssystemet skal gi en rettferdig fordeling mellom kommunene og at alle innbyggere får tilgang til tilnærmet samme tjenestetilbud uansett hvor i landet de bor. Alderskriterier, sosiale kriterier og strukturelle kriterier sier noe om trekk ved kommunen og befolkningens etterspørsel etter kommunale tjenester. Hvis vi vil ha et likeverdig tjenestetilbud til alle innbyggere i alle typer kommuner, må vi ha et inntektssystem som sikrer det. Regjeringens forslag gjør ikke det. Vårt utgangspunkt er at vi ikke støtter forslag som medfører mindre utjevning enn dagens ordning.

Postadresse:
Rådhuset
8905 BRØNNØYSUND

Besøksadresse:
Sivert Nielsens gate 24

Telefon: 75 01 20 00
Telefaks: 75 01 20 01

Bankkto.: 4534 05 00117
Org.nr.: 964 983 291

E-post:
postmottak@bronnøy.kommune.no

Internett:
www.bronnøy.kommune.no

4. Videreføre en sterk distriktsprofil: Brønnøy kommune vil poengtere betydningen av å ha et inntektssystem for kommunene som fortsatt sikrer lokalt demokrati og handlingsrom. Norge er et mangfoldig land med store og små kommuner, både i utstrekning og i innbyggertall. I framtida vil vi fortsatt ha et mangfold av kommuner. Hele landet bør fortsatt være i bruk – det er en god forvaltning av ressursene. Sett i lys av at det foregår en betydelig verdiskapning i distrikts-Norge, er det viktig å videreføre en sterk distriktsprofil i inntektssystemet.

5. Beholde en del av verdiskapninga i kommunene: Brønnøy kommune mener at de kommunene som avstår verdifulle areal og ressurser skal beholde en del av verdiskapninga. Dette har det vært bred politisk enighet om i Norge. Enkelte skatte- og avgiftsordninger bør derfor delvis og fortsatt holdes utenfor inntektssystemet. Dette gjelder ordninger som eiendomsskatt, konsesjonsavgifter og konsesjonskraft. Det bør også i større grad gjelde sjøarealene og oppdrettsnæringa.

6. Brønnøy taper også på ny kostnadsnøkkel:

I følge KS sine beregninger taper også vekstkommunen og regionsenterkommunen Brønnøy på Regjeringens forslag til nytt inntektssystem – dette med totalt kr. 3,7 mill. kr. minus pr. år. Vi taper sannsynligvis på nesten alle sektorer, men mest blir det innenfor grunnskole samt pleie og omsorg. Eneste faktor med betydelig pluss er «Urbanitetskriteriet» (rus og psykiatri) + kr.2.026.000,-.

Ved ny kostnadsnøkkel taper Brønnøy mest under faktorene:

- a). «Sone» - minus kr. 2.057.000,-. Dette kriteriet brukes bl.a. innenfor grunnskole og kommunehelse. Muligens bør merkostnader knyttet til at regionen ikke har sykehus vært med i denne vektinga.
- b). «Psykisk utviklingshemmede ..» - minus kr. 3.380.000,-. Her endres vektingen fra 13,97 % til 9,72 %. Kan muligens kompenseres via «ressurskrevende tjenester».
- c). Det foreslås at utdanningsnivå i delkostnadsnøkkel for barnehager erstattes av antall heltidsansatte 20-44 år. Utdanningsnivå som kriterium har tidligere blitt kritisert, også av Brønnøy.
- d). Vi vil derfor anmode om at forslagene til endringer i inntektssystemet for kommunene blir gjennomgått og justert med sikte på at vekstkommuner som Brønnøy kommune ikke taper på endringene som gjennomføres.

7. Kommunesammenslåing skal ikke fremmes med økonomisk tvang: Brønnøy kommune støtter ikke premisset om at kommunene skal deles inn i «frivillige» og «ufrivillige» små, slik regjeringen kan synes å legge opp til. Utgangspunktet er at sammenslåing av kommuner skal være frivillig og at beslutningen skal tas på lokalt nivå. Dette basert på kunnskap om lokale forhold og forutsetninger knyttet til kommunens nåværende og framtidige evne til å levere på rollen som tjenesteproducent, samfunnsutvikler, myndighetsutøver og som demokratisk arena. Fram til nå har det ligget som premiss at alle kommuner skal motta basistilskudd for utgifter knyttet til det å være egen kommune. Smådriftsulempene har blitt kompensert fullt ut, men ikke i nytt forslag. – Slik nytt forslag foreligger, framstår det for mange som bruk av økonomisk tvang for å få kommuner til å slå seg sammen.

8. Ikke tape på kommunesammenslåing: Brønnøy kommune er i utgangspunktet positiv til en sammenslåing innenfor rammen av Sør-Helgeland, hvis nabokommunene ønsker det. Det at både Brønnøy kommune og mange senterkommuner med «ideal»størrelse mellom 10.000 og 20.000 innbyggere også taper på det nye inntektssystemet er et paradoks. – Det undergraver viljen og evnen til kommunesammenslåing. Også reiseavstandskriteriet vil være

dårlig som varig kriterium – da det bare vil gi et bilde av reiseavstander innad i de nye kommunene og ikke mellom nabokommuner.

9. Ikke sterkere enn sitt omland: Brønnøy kommune vil påpeke at når tilskuddene pr. kommune reduseres og tilskuddene pr. innbygger økes, vil dette føre til at mange distriktskommuner mister inntekter. Brønnøys nabokommuner har alle under 3200 innbyggere (jfr. bl.a. småkommune-tilskuddet). I Brønnøy er gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5000 innb. 7,3 km. Tallene for Sømna er 21,9 km, for Bindal 45,7 km, for Vega 55,1 km og Vevelstad 46,6 km. Det nevnes en grenseverdi på 25,4 km før full kompensasjon. Regionsenteret Brønnøysund blir ikke sterkere enn sitt omland. Svekkens nabokommunenes økonomi – så svekkes også Brønnøy, og omvendt.

Brønnøy kommune mener det uheldig å gjennomføre store endringer i inntektssystemet midt i kommunereformen – samtidig som kommunene er forpliktet til «å gjøre naboprater» for å vurdere sammenslåing. Inndelingstilskuddet i det kommunale inntektssystemet innebærer at kommuner ikke straffes økonomisk ved å slå seg sammen. Det naturlige ville derfor være å avvende resultatene av kommunereformen. Når den er gjennomført bør en foreta en gjennomgang av inntektssystemet og komme med forslag til nytt system basert på den kommunestruktur en da har fått.

Med hilsen

Johnny Hanssen
Ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.